

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośniami i w agencjach	2,65 „
Na pocztę, już z odnośniami	2,80 „
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 „
Na pocztę już z odnośniami	8,67 „
Strajki, inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części kwoty abonamentowej.	

OGŁOSZENIA:

od wiersza 6-cio łam. lub jego miejsca 15 gr. w dziale ogłoszeniowym, od wiersza mm. 3 łam. lub jego miejsca 40 gr. w dziale redakcyjnym. Z zagranicy 100% drożej.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9. przed poł.

Wtorek: Patrycjusza
Środa: † Popielec Symeona

CHOJNICE, środa dnia 18 lutego 1931 r.

Stokas numer 648 rachunek 11
Kasetywa wósef 07 41 200 17 03

Wiadomości o krótkiej treści

Hiszpanja w przededniu wielkich przemian

Rządy dyktatora Primo de Rivero doprowadziły do tego że król Alfons XIII chcąc się ratować zrzekł się praw korony do zwoływania parlamentu rozpisanie wyborów, odwołania rządu itp i nakazał zgodnie z żądaniem republikańskimi, zwołanie konstytuanta. Król zgodził się na żądanie nowego premiera, Sanchez Gerra ażeby przyjęcie tych żądań ogłosić w podpisany przez króla dokument. O ile konstytuanta zechce ogłosić republikę, król nie będzie się temu sprzeciwiał. Prasa paryska jest pełna podziwu dla tego kroku króla, który ryzykując poparciem wszystko, pozostawia narodowi dowolny wybór monarchji lub republiki.

Manewry floty Ameryki

odbędą się w maju na wschodnim wybrzeżu Stanów Zjednoczonych. 650 aeroplanów weźmie udział w tych ćwiczeniach.

Sprawę zakazu alkoholu w Stanach Zjednoczonych Ameryki

rozpatrywać będzie w najbliższym czasie Izba reprezentantów, która poleciła odnośnej komisji przedłożyć wszystkie dotyczące tej sprawy materiały.

Na rzecz bezrobotnych w Anglii

postanowiła izba gmin wczoraj wyznaczyć z środków budżetowych 850 milionów złotych

Nie będzie zmian w rządzie

Warszawa — W ostatnich dniach w szeregu dzienników pojawiły się pogłoski o zamierzonych zmianach osobowych w rządzie. Pogłoski te nie odpowiadają prawdzie — Zarówno bowiem min. Załeski, jak i min. Matuszewski pozostają na swych stanowiskach.

Ze źródła wiarygodnego zaprzeczają wszelkim pogłoskom o rzekomym ustąpieniu ministra spraw wewnętrznych Składkowskiego z dotychczasowego stanowiska.

Przed wyborem nowego prezydenta Francji

Paryż — Całą prasę żywo interesuje sprawa wyboru prezydenta Republiki co ma nastąpić za kilka miesięcy. Dzienniki bawią się w przepowiednie i domyśliły co do osoby która powołana będzie na to wysokie stanowisko po usunięciu prezydenta Doumergue'a. Należy stwierdzić, że poza obecnym prezesem Senatu Doumerem, najwięcej szans ma Briand którego forytują zarówno koła klerykalne, jak i lewicowe. W dzienniku „L'Ordre” pisze Emil Dure. Powodzenie kandydata, popartego przez Papieża i Leona Bluma jest zapewnione. Poza tymi dwoma kandydatami wchodzi w rachubę jeszcze obecny minister Sprawiedliwości Berard i sen. Henryk de Jouvenel.

Propaganda na rzecz wzmocnienia Czerwonej armji

Moskwa — Czynnione są wielkie przygotowania do świętowania 13 rocznicy utworzenia armji czerwonej. W związku z tą uroczystością ma być przeprowadzona zarówno w miastach jak i na wsi masowa kampanja propagandowa za wzmocnieniem sił wojskowych Sowieców nie tylko pod względem ilości, ale i jakości. Czerwona armja ma zyskać nowe oddziały zmotoryzowane i wyposażone w najnowsze środki techniczne.

Likwidacja PPS. lewicy na Pomorzu

Na zarządzenie ministra spraw wewnętrznych przeprowadzono w sobotę na terenie całego kraju rewizje w lokalach PPS lewicy, dokonując licznych aresztowań — W ręce władz dostała się większa ilość biblij komunistycznej i pism świadczących o ścisłym związku tej partji z państwem ościennem — Akcja rządowa celem zlikwidowania PPS lewicy wszczęta została na skutek ujawnienia zbrodniczej działalności tej partji w procesie przeciwko głównym przywódcom w Sosnowcu, Lublinie i Warszawie — Nie mniej wyrotowe cele i zadania PPS lewicy stwierdzono przed kilku dniami na ogółno — polskim zjeździe partyjnym w Łodzi, gdzie aresztowano 400 delegatów a między innymi i wyznaczników z Pomorza

Likwidacja P P S lewicy przeprowadzona na terenie całego państwa przeciwko partji, która uznana została za identyczną organizację antypaństwową jak komunistyczna partja Polski wywołata w społeczeństwie silny odruch

Na terenie Pomorza dokonano całego szeregu rewizyj i aresztowań — W samym Grudziądzu przeprowadzono 27 rewizyj, przytrzymując 16 osób u których znalezione materiały kompromitujące, dwa rewolwery oraz spis członków PPS lewicy Grudziądza. Wedle tego spisu oddział grudziądzki posiada 1931 zapisanych członków — W Małym Tarpiu zaś znaleziono ukryty sztandar partyjny: Lokal PPS lewicy zamknięto i opieczetowano

seria ataków na Pomorze i Traktat Wersalski

Berlin — Obradujący tu kongres partji konserwatywnej uchwalił jednogłośnie popierać akcję plebiscytową Stahlhelmu za rozwiązaniem sejmiku pruskiego — W obradach kongresu uczestniczył minister Treviranus który wygłosił przemówienie na temat aktualnych zagadnień politycznych

Między innymi minister Treviranus wystąpił ponownie ze znanymi roszczeniami w sprawie rewizji granic wschodnich — Najważniejszym jest dla nas — oświadczył minister Treviranus — żądanie swobody zbrojeń — Wskutek złamania przyrzeczeń danych przez kontrahentów traktatu pokojowego: uzyskaliśmy prawo żądania przywrócenia Niemcom swobody również w dziedzinie zbrojeń oraz prawo zdoby-

cia sobie tej swobody — Platformą Ligi Narodów posługujemy się tylko w tym celu, ażeby zdemaskować przed światem kłamliwe podstawy, na których oparty jest obecny stan rzeczy — Redukcja ciężarów reparacyjnych dlatego jest dla nas kwestja honoru, ponieważ ciężary te opierają się na uznanju winy Niemiec za wybuch wojny światowej

Jeżeli mówimy, że nie znieśliśmy dalej krzywdy polegającej na wykreśleniu obecnych granic niemieckich nie douszczających do tego, ażeby wola życia narodu zerwała brzegi, to uzyskaliśmy przez to silną broń w porównaniu z roszczeniami tych wszystkich, którzy chcieliby utrzymać status quo traktatu wersalskiego

Rząd francuski nie weźmie udziału w pożyczce

Wywołana przez prawicę francuską dyskusja parlamentarna w sprawie udziału kapitału francuskiego w finansowaniu sprzedaży akcji kolei niemieckich z rąk rządu niemieckiego zakładowi ubezpieczeń pracowników umysłowych, osiągnęła połowiczny skutek nadając całej transakcji charakter wybitnie prywatny — Wedle dotychczasowych planów francuska państwowa kasa depozytowa (Caisse des Depots et Consignations) miała objąć 25 procent francuskiego udziału w tej pożyczce — W wyniku ostatnio zaszłych wydarzeń kasa ta nie weźmie jednak udziału w transakcji a przypadają

ca na nią część została rozebrana przez inne banki francuskie — Kasa depozytowa zobowiązała się tylko do wcześniejszego zmobilizowania potrzebnych kwot, przyczem wyraźnie zostało zaakcentowane, że to przyrzeczenie nie stanowi żadnej dodatkowej gwarancji, lecz wyłącznie obietnicę reeskontu

Wycofanie się skarbu francuskiego z projektowanej transakcji opóźniło podpisanie umowy pożyczkowej — Umowa ta ma jednak dojść do skutku lecz cała transakcja przez to nabiera charakteru wyłącznie prywatnego

P. Zabierzowski komisarzem rządu miasta Gdyni

Dyrektor dep. organizacyjny w min. spraw wewnętrznych Zygmunt Zabierzowski mianowany został specjalnym delegatem rządu dla spraw w Gdyni. Dyr. Zabierzowski w najbliższych dniach oddaje urządowanie w dep. organizacyjnym swojemu następcy, którym najprawdopodobniej będzie p. Henryk Kawecki.

Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dnia 24 listopada 1930 r. o ustroju m. Gdyni traktuje komisarza rządu m. Gdyni jako reprezentanta rządu i łączy w jego rękach władzę prezydenta miasta magistratu, starosty grodzkiego i prezesa rady miejskiej.

Międzynarodowy kredyt dla rolnictwa

W Genewie zakończono obrady delegacji komitetu finansowego; który studiował problem zorganizowania międzynarodowego kredytu rolnego — Uczestnicy obrad opowiedzieli się zasadniczo za powołaniem do życia międzynarodowego Banku akcyjnego dla rolnego kredytu hipotecznego — Ustalono również pewne zasady organizacji i działalności tego Banku który opierać się ma na kapitałach prywatnych — Liga Narodów odegra zapewne poważną rolę w powstaniu tego Banku — Być może iż pre-

zes Banku mianowany będzie przez Ligę — Jeśli dalsze prace nie napotkają na poważniejsze przeszkody, wówczas mogłoby się spodziewać rozpisania emisji akcji Banku w czerwcu lub w lipcu br.

Pomoc, jaką otrzymałoby ze strony Banku rolnictwo polskie, polegałoby przede wszystkim na możliwości skonwertowania uciążliwych i wysokoprocentowych długów na zobowiązania długoterminowe i niżej oprocentowane. Dotychczasowy przebieg prac nad organizacją kredytu rolnego uznać należy za pomyślny — Dalszym etapem tych prac będzie zapewne opracowanie statutu Banku

Olbryzie kredyty Anglii na kolejnictwo chińskie

Rząd chiński udzielił przemysłowi angielskiemu wielkich zamówień na materiały dla budowy kolei, wartości ponad 1200 milionów złotych

Zamówienie to zostało udzielone po przyjęciu przez parlament angielski umowy angielsko-chińskiej, w której Anglja zrzekła się pretensyj, wynikających z odszkodowania za powstanie bokserskie w Chinach w początku bieżącego wieku, przeznaczając te sumy na rozbudowę kolejnictwa chińskiego.

W najbliższych latach Chiny mają udzielić przemysłowi angielskiemu dalszych zamówień na lokomotywy, wagony i szyny wartości ponad 1,600 milionów złotych

Przeciw obniżeniu płac urzędniczych

Zjednoczenie Związków i Stowarzyszeń państwowych reprezentujące 80000 członków powzięło na stępującą uchwałę — Głównie uposażenia pracowników państwowych począwszy od 16-tej do 10-tej kategorii są niedostateczne w stosunku do najniezbędniejszych potrzeb życiowych — Uposażenia grupy 7, 8 i 9 również nie odpowiadają ciężkiej doli

urzędników — Sfery urzędnicze są zadłużone Bytowania tych sfer nie wolno pod żadnym pozorem pogarszać, byłoby to bowiem jeszcze większym pogłębieniem istniejącego kryzysu — Uchwałę podpisał dr Marjan Filipek, senatorzy Lempke, Mozgala, posłowie Stępiński, Stangreciak, Wojciechowski i inni wybitni działacze B B

Wobec kryzysu gospodarczego

W dniu 29 i 30 stycznia br odbyły się posiedzenia Prezydium Związku Organizacji Rolniczych Rzplitej Polskiej oraz Rady Związku w Warszawie z udziałem członka Prezydium p Jana Donimirskiego — Prezesa Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego i 4 przedstawicieli Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego członków Rady Związku — Zebrania powyższe miały na celu omówienie i uchwalenie rezolucyj w związku z pogłębiającym się w dalszym ciągu katastrofalnym stanem gospodarczym w rolnictwie — Uchwały Rady zostały przedstawione czynnikom międzynarodowym, jako opinia całego rolnictwa Rzeczypospolitej zrzeszonego w Związku Organizacji Rolniczych; a mianowicie. Rada Związku wypowiada opinię, że walka z kryzysem rolniczym polegać musi nie zamierzając środków zmierzających do podniesienia cen przedewszystkiem na obniżeniu kosztów produkcji i zmniejszeniu wszelkich wydatków obciążających budżet gospodarstwa rolnego i rodziny rolnika — Wychodząc z tych przesłanek Rada Związku wzywa zarówno zrzeszenia rolnicze jak i poszczególnych rolników do konsekwentnej pracy nad odpowiednią reorganizacją warsztatów rolnych i przystosowaniem kierunku i jakości produkcji do sytuacji rynkowej — Praca ta winna zmierzać nie do ryczałtowego zmniejszenia globalnych kosztów produkcji, lecz obniżenia kosztów własnych przypadających na jednostkę wytworzonego produktu — Na wysokość kosztów produkcji i wydatków związanych z utrzymaniem rodziny wywierają silny wpływ ceny wyrobów przemysłowych nabywanych przez rolnika oraz ciężące na warsztatach rolnych świadczenia pieniężne na rzecz państwa instytucji komunalnych i ubezpieczeń społecznych — W uznaniu całej powagi sytuacji, Rada Związku zwraca się do władz państwowych z usilną prośbą o podjęcie stanowczych wysiłków dla osiągnięcia jaknajdalej idących oszczędności w gospodarstwie państwowym, wydatkowego zmniejszenia budżetu instytucji komunalnych i ubezpieczeń społecznych oraz o przystąpienie do gruntownej reformy ustawodawstwa, dotyczącego obciążenia produkcji i wymiany — Najdalej nawet idące obniżenie kosztów produkcji nie może doprowadzić przy obecnym poziomie cen produktów rolnych do przywrócenia zachwianej równowagi pomiędzy przychodem a niezbędnymi wydatkami warsztatu rolnego Zachodzi zatem konieczność stworzenia dla rolnika źródeł kredytu niezbędnego na pokrycie wywołanych przez kryzys przejściowych niedoborów gospodarczych — Wobec niewątpliwego przeciążenia warsztatów kredytem krótkoterminowym, zagadnienia to może być rozwiązane na drodze uruchomienia systemu kredytu średnioterminowego — Nie mniej koniecznym jest uruchomienie kredytu długoterminowego — Rada Związku uznaje za konieczne podjęcie wszelkich wysiłków celem wyszukania źródeł kredytu na rynku wewnętrznym, przeprowadzając jednocześnie konwersję krótkoterminowych zobowiązań rolniczych wobec państwa i instytucji publicznych — prawnych na zobowiązania średnio lub długoterminowe oraz stosując przejściowo w możliwie szerokim zakresie przedłużenie terminów płatności dla bieżących zobowiązań krótkoterminowych — Rada Związku oświadcza w pełnym poczuciu odpowiedzialności, że bez szybkiego rozwiązania zagadnienia kredytowego ujemne konsekwencje kryzysu jaki dotknął rolnictwo nasze, wzrosną do rozmiarów katastrofy rujnującej nie tylko rolnictwo, lecz całe życie gospodarcze Polski

Trudna sytuacja narodowa emigrantów polskich w Danii

Od dłuższego czasu dochodzą niepokojące wieści z Danii o położeniu Polaków, gdzie przebywa 12,000 naszych rodaków zatrudnionych przede wszystkim w charakterze robotników rolnych

Na 4 tys dzieci polskich zaledwie 200 pobiera naukę w języku polskim, co jest tem smutniejszym objawem wobec tego, że część tamtejszego młodego pokolenia nie włada już zupełnie językiem ojczystym.

Pozatem wychodźstwo tamtejsze skarży się na brak księży Polaków gdyż miejscowe duchowieństwo katolickie jest przeważnie pochodzenia holenderskiego, niemieckiego i angielskiego, które odnosi się niechętnie lub całkiem obojętnie do postulatów narodowych kolonji duńskiej

Należy mniemać, że międzynarodowe czynniki zarówno rządowe jak i kościelne zajmą się temi sprawami odpowiednio, załatwiając je możliwie pośpiesznie i pomyślnie

Czarny król — pucybutem

Publiczność sztokholmska, odwiedzająca wielki dom towarowy „Nordiska Kompaniet“ ma nielada sensację — oto na jej żądanie król czyści każdemu klientowi buty. Królewski pucybut jest murzyńskim księciem krwi z Kamerunu wnukiem zmarłego potężnego króla Bella.

„Jego Wysokość“ upodobał sobie cywilizację europejską i zamiast wrócić do kraju, aby upominać się o swe prawa do tronu, woli zarabiać na życie czyszcząc buty białym ludziom. Przybywszy do Sztokholmu Haybold Jansen (takie nazwisko nadano mu po przyjęciu chrztu) odwiedził natychmiast starego przyjaciela swej rodziny, Knuta Knutsona, Szweda, który pięćdziesiąt lat temu zawitał jako pierwszy biały pionier do Kamerunu. Dzięki tym odwiedzinom za pośrednictwem prasy stały się głośne tragiczne przeżycia starego podróżnika

Knutson wraz z dwoma ziomkami wylądował w zatoce Gwinejskiej i, zaprzyjaźniwszy się z jednym z tamtejszych plemion, nabył duży szmat ziemi na stoku góry wulkanicznej znanej jako siedziba groźnego boga Murzymów, Mokasse

Ponieważ rosło tam mnóstwo drzew kauczukowych, Szwedzi rozpoczęli odrazu eksport gumy na wielką skalę zatrudniając około tysiąca czarnych robotników. Pewnego dnia wszyscy murzyni zbuntowali się i porzucili pracę — Knutson zwrócił się o pomoc do słynnego znachora Mussakki, który swymi zaklęciami nakłonił bez trudu strajkujących dzikusów do powrotu do zajęć

Murzyni ulegają wielu naiwnym i zabawnym przesadom. Gdy pewnego razu słonie zniszczyły im całe zasiewy, oszczędzając pole jednego tylnego tatora, byłiby nieszczęśliwego na śmierć mowiali gdyby nie interwencja Knutsona. Knutson powiada, że biedny murzyn musiał zrozumieć że słoniami

W roku 1885 Niemcy zajęli Kamerun. Knutson zwrócił się do rządu szwedzkiego, aby zaopiekował się jego terenami, lecz Szwecja nie chciała się mieszać do polityki kolonialnej. Wskutek jakiegoś nieporozumienia nastąpiło wywłaszczenie farmy Knutsona, i później po traktacie wersalskim

Tajemnicze morderstwo

Toruń — Na kępie Wiesego znaleziono w niedzielę rano o godzinie 7 człowieka leżącego w śniegu pod drzewem — Zawiadomiono policję

Na miejsce wypadku udał się bezzwłocznie kierownik wydziału śledczego, podkomisarz Szymkowiński, który zastał zastygłe już zwłoki mężczyzny w którym rozpoznał znanego sobie Antoniego Góreckiego — Na pierwszy rzut oka można było odnieść wrażenie, że zachodzi tutaj wypadek samobójstwa.

Dookoła szły nieboszczyka zacięnięty był sznur z gałęzi drzewa zwisała również część zerwanego czy odciętego sznura — Jednakże już sama gałka, z której zwisał sznur, zdradzała że chodzi tu raczej o nieudolną inscenizację samobójstwa, którym morderca usiłował zamaskować dokonaną zbrodnię — Dalsze oględziny wykazały, że śmierć nastąpiła wskutek postrzału — Kula przeszła lewy policzek i utkwiała w czaszce

W prawej kieszeni zamordowanego znaleziono rewolwer systemu browning, z kulą w lufie; który zaciął się widocznie przy strzale — Dalej znaleziono przy zwłokach kartkę, pisaną atramentem, treści następującej:

„Zegnam cię ukochana Helciu. Zegnam się z Tobą i ze światem. Niech kto inny pomści moją krzywdę! — Z niezwykłą energią prowadzone dochodzenia dały już w przebiegu kilku godzin sensacyjne wprost rezultaty — Policja aresztowała 4 osobników, podejrzanych o współudział w zbrodni

Pozatem udało się władzom śledczym zebrać niezwykle obfity materiał obciążający jednego z aresztowanych. Jest nim zofer Jakubowski, który wydaje się być najbardziej podejrzany o dokonanie morderstwa.

Tajemnica szofera taksówki nr 33

Toruński „Dzień Pomorski“ donosi: Szofer Jakubowski współwłaściciel taksówki samochodowej nr 33 zjawił się w niedzielę sam w komisariacie policyjnym, aby donieść o napadzie, jaki na nim dokonano w nocy z soboty na niedzielę

Jakubowski ma lekką ranę, pochodzącą od postrzału, na lewym biodrze — Samochód Jakubowskiego był obficie zbroczony krwią

Według opowiadania Jakubowskiego tajemnicza przygoda, która jakoby mu się wydarzyła przedświata następująco:

Jakubowskiego w nocy z soboty na niedzielę zatrzymało w mieście dwóch nieznanymi osobnikami

brytyjskie władze kolonialne sprzedały farmę na licytacji.

Zrozpaczony Knutson dopominał się bezskutecznie o zwrot swej własności. Parę dni temu, powizycie królewskiego pucybuta, staruszek zmarł w Sztokholmie nie odzyskawszy ani jednego grosza ze straconego majątku.

Nie będzie już wojny

Tak zapowiada angielski minister spraw zagranicznych Henderson w artykule ogłoszonym dzisiaj w organie rządzącej partii robotniczej. Rozmowy stale się powtarzające ministrów zagranicznych wszystkich państw w Genewie dają gwarancję, że konflikty pobudzające do wojny dadzą się załagodzić. Jest on przekonany, że wojen nigdy już więcej nie będzie

Marsz Piłsudski pozostanie szereg tygodni na Maderze.

Warszawa — Od osoby, która w ostatnich dniach miała sposobność zetknięcia się z otoczeniem Marsza Piłsudskiego w Funchalu, otrzymał „Il Kurj Codz“ zupełnie pewne wiadomości, iż Marszałek Piłsudski nie zamierza opuścić Madery jak o tem donosiły dzienniki krajowe i zagraniczne lecz pozostanie tam cały szereg tygodni

Samobójstwo czy zbrodnia?

Wyłowiono z Brdy przy Moście Królowej Jadwigi zwłoki 28 letniej kobiety nieustalonego nazwiska — W zwłokach tych rozpoznano swą córkę zam przy ulicy Św Trójcy 17 pani Chmarowa która przed kilku dniami odebrała córkę z klasztoru zakonnicy w Chełmie — a mając sama kilka jeszcze interesów w temże mieście do załatwienia wysłała ją wcześniejszym pociągiem do Bydgoszczy

Od tego czasu wszelki śluch o młodej Annie Chmarównie zaginął — Policja przeprowadza obecnie dochodzenia celem ustalenia czy Chmarówna padła ofiarą zbrodni, czy też popełniła samobójstwo co jest tem prawdopodobniejsze, iż od dłuższego czasu cierpiała na silny rozstrój nerwowy

Nowo odkryte pokłady platyny i złota w Ameryce

W Ameryce wybuchła nowa faza garączki złota na wzór tej jaka w swoim czasie ogarnęła ludzką część w związku z pokładami złota na Alasce i w okolicy wschodniej Kanady w górach

W południowej części Stanów Zjednoczonych — odkryto złota i platyny — Na wiadomość o odkryciu utajonych skarbow bogactwa — powstało w Ameryce ogromne poruszenie wśród bezrobotnych — Olbrzymie rzesze poszukiwaczy złota i platyny wyruszyły już do gór Livingstone — Szosy, prowadzące do pokładów nowego bogactwa zawałone są samochodami w których z ogromnym pośpiechem ciągną masy nowych koczowników.

z zapytaniem czy nie zechciałby zawieść ich do Czarnego Błota. Jakubowski zgodził się na jazdę za cenę jaką wskaże licznik

Nieznani osobnicy wyrazili życzenie, aby Jakubowski obrał drogę na Barbarkę, a nie obok lotniska, co go zdziwiło, gdyż jest to droga dalsza — W pobliżu Barbarek osobnicy kazali zatrzymać samochód rzekomo, aby zapalić papierosa — Wówczas pochwycili go nagle z obu stron za ręce, wywlekli z samochodu i skrepowali mu dłonie, zasypując go równocześnie silnymi ciosami — Jakubowski padł pod temi ciosami na śnieg twarzą do ziemi — W tej samej chwili chwili padł strzał — Gdy jeden z napastników go obrócił, aby mu spojrzeć w twarz udawał martwego — Wówczas napastnicy ze słowami: Już jest gotów oddalił się spiesźnie, zostawiając rzekome zwłoki obok samochodu.

Jakubowski odczekał chwilę, poczem wstał. Po dłuższych wysiłkach udało mu się wyciągnąć mimo że miał skrepowane dłonie, z kieszeni futra scyzykę, otworzyć go zębami i przeciąć więzy — Obawiając się powrotu napastników uzbroidł się w rewolwer i czekał — Nad ranem powrócił do miasta

Tak brzmi opowiadanie szofera taksówki nr 33 Jakubowskiego — Lecz to nie wszystko — Sprawa zaczyna się dopiero wkląć i nabierać tajemniczego znaczenia z chwilą gdy stwierdzimy jedną ważną okoliczność — Szofer Jakubowski i śp malarz Górecki znali się od lat i byli zaciętymi wrogami — Żonę Góreckiego, Helenę i Jakubowskiego łączyły od dłuższego już czasu bliższe stosunki — Dochodziło na tem tle między ofiarą zbrodni a Jakubowskim do ostrych zatargów — Podczas jednej takiej sprzeczki Jakubowski dobył broń i groził Góreckiemu śmiercią — Górecka przed niejakim czasem opuściła swego męża i zamieszkała w Aleksandrowie, gdzie Jakubowski ją odwiedzał

W przeddzień zbrodni Jakubowski widział się z Góreckim i proponował mu zgodę

Śledztwo nagromadziło przeciw Jakubowskiemu wiele materiału obciążającego, Jakubowski jednakże dotychczas nie przyznaje się do winy i kategorycznie twierdzi, że zbrodnia nie ma nic wspólnego — Bliższe szczegóły śledztwa trzymane są na razie w tajemnicy — Dalsze energiczne dochodzenia są w toku a zeznania dalszych świadków przyczynią się niewątpliwie do rozjaśnienia mroków, jakie okrywają tajemniczą zbrodnię

Harcerze w bojach

Inż. Władysław Nekrasz „Harcerze w bojach”
Tom I — Warszawa 1930 — Nakładem Głównej
Księgarni Wojskowej — Cena dwóch tomów w pre-
numeracie 12 zł.

Przebrzmiało już echo gromów wojny i coraz więcej milknie; oddalają się powoli w mrok historii — Mnóstwo bohaterskich wysiłków i niesłychanie ciekawych epizodów zrywającego kajdany społeczeństwa polskiego poszło w zapomnienie, nie pozostawiając po sobie żadnych wspomnień, żadnego śladu — Lwią część tych gigantycznych wysiłków i zmagani o wolność poniosła młodzież polska, ta najdroższa częśćka narodu która przez cały czas niewoli stała i niezmiennie starała się skruszyć kajdany i zerwać wraże pęta. Młodzież ostatniej wojny to spadkobiercy idei powstańców 1830 i 1863 r, a wśród nich na czoło wysunęli się harcerze polscy. Niestety jednak nieczytelnie pióro nie tknęło mimo tylu już lat pokoju, historii naszego harcerstwa w dobie ognia i walki

Dopiero inż. Wł. Nekrasz, komendant chorągwi wolińskiej zasłużony bojownik o niepodległość; dokonał pracy stanowiącej podwalinę, kamień węgielny pod gmach historii harcerstwa polskiego. Praca to była i żmudna i ciężka gdyż autor nie rozporządzał żadnymi źródłami, omawiającymi udział harcerzy w bojach o niepodległość, musiał więc korzystać ze sprawozdań, wyciągów kronik, relacji ustnych i wspomnień osobistych poszczególnych harcerzy. Zaznaczyć należy że praca inż. Wł. Nekrasza stanowi nie tylko opis bojów; lecz również i akcję pomocniczą harcerzy

Całość ujęta jest w ramy chronologiczne, a zaczyna się od Legionów w r 1914 i poprzez wojnę ukraińską, powstanie wielkopolskie, wojnę bolszewicką, kończy się na powstaniu górnośląskim w roku 1921

Świeżo ukazał się tom pierwszy tej pracy, który obejmuje okres czynu zbrojnego w latach 1914—1919. Mamy więc opis bohaterskich walk harcerzy, którzy służyli w Legionach Józefa Piłsudskiego, w korpusach wschodnich spotykamy się tu z bajecznymi opisami udziału harcerzy w walkach o Lwów, dalej dowiadujemy się o prawie nieznaney nam bliżej, pełnej poświęcenia akcji pomocniczej harcerzy na ziemiach ruskich, zapoznajemy się również z martyrologią harcerstwa wielkopolskiego, która mimo niezwykle trudnych warunków umiała przeciwstawić się bucie krzyżackiej, wreszcie dochodzimy do opisu bohaterskich i zwycięskich dzieł grupy harcerskiej przy 2 dywizji piechoty Legionów na froncie bolszewickim który to opis zamyka tom pierwszy

Tom pierwszy liczy 216 stron druku, uzupełnia go szereg ilustracji i wykazów zabitych, rannych i odznaczonych

W tej ciekawej książce niejedyn harcerz spotka opis działań swego oddziału, przeczyta nazwisko swoje, swych znajomych i kolegów

Młodzież dzisiejsza; wychowana w zamęcie wojennym w braku wyższych ideałów i w wirze walk partyjnych, powinna krzepić ducha czytając i studiując dzieje tych, którzy życie lub zdrowie poświęcili na ołtarzu umiłowanej Ojczyzny, i brać sobie za wzór tych bohaterów

Nie należy wątpić, że każdy harcerz przeczyta tę książkę, która jest nie tylko zbiorem opisów pięknych czynów bojowych harcerzy w latach wojny o wolność, ale także i odzwierciedleniem szczytnej tradycji harcerskiej; Poza tem jest ze wszech miar wskazane, by książka ta, z wyluszczonej wyżej wychowawczych względów znalazła się wśród jak najszerszego ogółu młodzieży polskiej i dla tego powinny ją nabyć biblioteki szkolne i czytelnie oraz powinna się ona znaleźć wśród upominków dawanych młodzieży.

Kłopoty Anglii w Indiach

Konferencja Okrągłego Stołu, która się zakończyła kompromisem i przyniosła spodziewaną zresztą zgórą zgodę ze strony uczestniczących w niej maharadzów, nie zadowoliła opozycji hinduskiej i nie przysłała zarzewia buntu w Indiach. Z drugiej zaś strony i w samej Anglii wśród partji politycznych też niema jednolitej opinji i zgody w sprawie autonomji dla Indji i taktyki politycznej wobec Hindusów. Konserwatyści, a zwłaszcza ich prawe skrzydło pod wodzą Churchilla domagają się stosowania polityki twardej ręki wobec nacjonalistów hinduskich i Ghandiego, zarzucając rządowi Mac Donalda, iż wiedzcie Imperjum Brytyjskie ku przepaści swą polityką ugodową i swą taktyką kompromisową, która nie zadawalnia nikogo a wśród Hindusów i innych ludów kolonialnych budzi tylko jeszcze większe apetyty i podnieca ich do stawiania coraz bardziej wygórowanych żądań

Faktem jest, że ostatnie ustępstwa rządu Mac Donalda nie wywarły wrażenia w Indiach, a nawet amnestjonowanie Ghandiego i wybitniejszych przywódców ruchu nacjonalistycznego nie było ową przysłowiową oliwą wylaną na wzburzone fale. Ruch opozycyjny zbyt długo już wrażał w masy ludowe, aby teraz nawet gdyby chcieli tego przywódcy, mogli on opaść nagle jak fala odpływu morską. Przytem — i to jest faktem nieposledniej wagi, wśród mas chłopskich w Indiach szerzy się ruch opozycyjny oparty o żądanie reformy rolnej, co jest bardzo ciężkim do rozwiązania problemem

A w tym wypadku nie tylko dla Anglików lecz i dla ewentualnych rządów autonomicznych w Indiach Jak się ustosunkowały kierownice koła Wszehindyjskiego Kongresu Narodowego to jest ośrodka ruchu nacjonalistycznego w Indiach do uchwał konferencji Okrągłego Stołu i do posunięć Mac Donalda dają o tem pojęcie rezolucje przyjęte przez komitet wykonawczy kongresu

Brzmia one następująco:
Zagranicą zrodziło się przekonanie, że akcja niepodległościowa biernego zosała zlikwidowana — Wobec tego komitet oświadcza iż akcja oporu biernego będzie trwała dalej bez zatrzymania

W związku z tem komitet oświadcza, iż wystawianie t zw pikiet (posterunków bojkotowych) przed magazynami i sklepami jest tylko zamianowaniem praw, przysługujących każdemu obywatelowi Przypomina się również wszystkim obywatelom iż bojkotowanie tkanin pochodzenia obcego jest świętym obowiązkiem każdego i wszystkich, jest koniecznością i od której nie wolno się odżegnywać dopóty, dopóki naród nie będzie miał możności stanowić sam o swej gospodarce i bronić się przed obcym załewem — Komitet przypomina i powtarza raz jeszcze publicznie że warunkiem nieodzownym i koniecznym nawiązania pertraktacji pokojowych z rządem angielskim jest amnestja ogólna dla wszystkich więźniów politycznych bez wyjątku, cofnięcie ustaw i zarządzeń represyjnych tolerowanie systemu pikiet bojkotowych oraz zniesienie ustawy o przymusowym monopolu na sól.

To jest odpowiedź właściwej dzisiaj reprezentacji nacjonalistycznego obozu w Indiach — Odpowiedź która pokrywa się zupełnie z oświadczeniem Ghandiego po jego uwolnieniu z Poonu. Kłopoty Anglii w Indiach są więc niemałe a środki dotychczasowe stosowane przez rząd Mac Donalda nie dają żadnej gwarancji uspokojenia 300 miljonów mas hinduskich

Polski bal w Berlinie

Berlin — W salonach hotelu Esplanade odbył się doroczny bal Polskiego Towarzystwa Opieki — W części artystycznej wieczoru wzięła udział p Halina Hulanicka z Warszawy, która wykonała kilka tańców polskich swej kompozycji oraz tańce stylizowane: Poza tem występowała grupa czołowych taneczy baletu poznańskiego pod kierownictwem baletmistrza Cieściejskiego, wykonując szereg tańców narodowych — Bal zaszczylił swą obecnością poseł Rzplitej w Berlinie dr Alfred Wysocki z małżonką Obecny był również konsul generalny Rzplitej dr Gawroński z małżonką, członkowie poselstwa i konsulata polskiego, szereg przedstawicieli świata dyplomatycznego i prasy zagranicznej oraz liczna kolonja polska w Berlinie

Przerwanie sesji Żydowskiej Rady Narodowej w Palestynie

Wiedeń — Neue Freie Presse donosi z Jeruzolimy. Pierwsza sesja nowowybranej żydowskiej Rady Narodowej została przerwana nagle, po trzydniowych obradach a to dlatego, że wystąpiły z niej 16 rewizjonistów i 11 ortodoksów i spawolów i posta nowiło nie brać udziału w komitecie wykonawczym Stanowisko ortodoksów i spawolów tłumaczy się tem że wniosek o wzięcie udziału w rokowaniach Jewish Agency z rządem angielskim został niezadowolną większością odrzucony — Przedtem jeszcze uchwalilo zebranie jednomyślnie zbojkotować parlament palestyński

Ojciec 34 dzieci

Pogotowie Ratunkowe w Warszawie wezwane zo stało do stolarka J Judyckiego lat 50, który nagle zasłabł — Po przybyciu na miejsce lekarz stwierdził że Judycki już jest zdrow że właściwie wezwanie Pogotowia nie było uzasadnione to też chciał nałożyć na niego karę — Z rozmowy jednak dowiedziało się rzeczy; które kazaly mu zapomnieć o tem

Oto jak okazuje się Judycki jest ojcem 34 dzieci z których 12 żyje i cieszy się dobrem zdrowiem Co jest jeszcze ciekawsze to fakt, że wszystkie te dzieci pochodzą z jednego małżeństwa a matka 34 dzieci do dziś dala żyje i jest jeszcze zupełnie krępką kobietą — Pracowity stolark J Judycki jest dziś bez pracy i to go najwięcej martwi że musi korzystać z pomocy dzieci

Deportacja żyda polskiego z Palestyny

Jeruzolima — Prasa hebrajska poświęca wiele uwagi zarządzeniu deportacyjnemu wydanemu przez Izkawet Jaroszewskiemu z Polski, który przybył do kraju jako turysta i osiedlił się u przed 15 miesiącami — Zarządzenie to ma zasadnicze znaczenie gdyż dotychczas wielu turystów otrzymalo zezwolenie na osiedlenie się w kraju — Jaroszewski apelował do Wysokiego Komisarza — Domagano się jednak od niego przedstawienia dokumentów, stwierdzających iż posiada on kapitał w wysokości co najmniej 1000 f szterl. Ponieważ Jaroszewski mógł się wykazać jedynie depozytem bankowym 400 f szterl został on ukarany grzywną 20 f szt; i otrzymał nakaz opuszczenia kraju

Zbrodniarz - zdrajca

33) Powieść.

Leslie po ukończeniu swych zajęć biurowych, przeglądał zwykle gazetę — Przynoszono mu ją każdego ranka a on dokładnie czytał pewne kolumny Po dzisiejszej burzliwej scenie zajęcia to działało szczególnie uspokajająco — Pośród ogłoszeń o zgu bałh nie było nic interesującego, ale w kronice codziennej odkrył dwie bardzo ważne wiadomości

W Londynie grasowały właśnie cztery między narodowe szajki złodzieji klejnotów rozwijające działalność zbiorową w miejscowościach tak oddalonych od siebie jak Aberdeen od Plymouth — W rzeczywistości istniały, o ile mu było wiadomo, tylko trzy szajki poważne: holenderska, która popełniła ostatnią sensacyjną kradzież i dwie inne amerykańsko — angielskie, występujące często i dzielnie — Ostatnie zuchwałe włamanie jednej z tych szajek — holenderska albo się ulotniła z kraju, albo miała zamiar to uczynić — zwróciło jego uwagę — Chodziło o włamanie koto Park Lane, gdzie skradziono naszyjnik wartości 8000 funtów, podczas gdy rodzina spokojnie spożywała obiad — Pisma domojści, że była to stara robota jubilerska z przed lat ośmiędziesiątu ale brylanty były piękne — Druga ważna wiadomość mieściła się w dwu wierszowym biuletynie obwieszczającym światu, że inspektor Barrabal wraca powoli do zdrowia

Kradzież naszyjnika datowała się z przed dwóch dni, ale na prośbę policji dziś dopiero została opublikowana — Zamieszczono fotografię naszyjnika i dokładny opis każdego poszczególnego brylantu, ale opis ten Leslie przebiegł szybko, nie poświęcając mu uwagi — Złożył gazetę, podszedł do okna i wyglądał niemi na ulicę, jak owej nocy, kiedy Larry Graeme został zamordowany, gdy do pokoju

weszła Milly Trent: Nikt nie byłby w niej poznał czarownicy, która przed niespełną półgodziną wybiegła z pokaju — Pozdrowiła Johra Leslie z uśmiechem prosząc o wybaczenie

— Bardzo mi przykro panie kapitanie, że się umiosłam — rzekła — i proszę o wybaczenie — Nie jestem dziś w świetnym humorze i wszystko mnie drażni — A pan był naprawdę bardzo dokuczliwy

— Bardzo żałuję — rzekł z uśmiechem — Przyzna pan że żadna kobieta nie zniesie spokojnie aluzji ubliżających jej charakterowi — Mówiła bardzo szybko i widocznie była znów całkiem zrównoważona, gdyż wielomówność była cechą charakterystyczną Miss Trent w jej chwilach normalnych — Bardzo przepraszam za wszystko co powie działam o panie Stedman — Za parę minut przyjdzie właśnie do biura, a byłoby mi zalenie przykro gdyby jej pan powiedział

— Ma przyjść do biura? — spytał niedowierząco — Wie pani naprawdę?

Przytaknęła ruchem głowy — Nie zauważył jej przelotnego uśmiechu

— Jest właśnie w mieście, a pan Sutton prosił, by przyszła do biura z panem Friedmanem

Na taką wiadomość Leslie był najmniej przygotowany — Jeśli się zobowiązał nie widywać Beryli, to był przekonany że jak najsurowiej będzie także jej wzbroniony wstęp do biura

— O jakiej porze był pan w biurze ostatniej nocy? Bo my wyszliśmy o pół do dwunastej

— A ja o trzy kwadranse na dwunastą — rzekł — w pięć minut po waszym odejściu

— Na miły Bóg, poco pan o tak późnej godzinie przychodził do biura? — pytała tonem uprzejmym a złośliwym — Pan chyba nie ma żadnych miłości — proszę się nie gniewać...

— Nie ja nie mam żadnych miłości — chłodno rzekł Leslie — Wracałem z teatru i wstąpiłem tu,

by zabrać pewne papiery do przejrzania — Dlaczego to pani tak interesuje?

— Ach, tak tylko spytałam, przez prostą ciekawość — W tej chwili zawezwał ją dzwonek Suttona — Wyszła i przez kilka chwil nie było jej w pokoju — Wróciła w towarzystwie smukłego chudego mężczyzny o bujnym czarnym wąsie; od szerokiego fasonu obuwiła do starannie wyszczotkowanych włosów, wszystko znajomowało urzędniczką policji

— Ten pan chciałby się z panem rozmówić — rzekła Milly a równocześnie wszedł Frank Sutton — Dałibóg — rzekł Frank tonem głębokiego współczucia — ten człowiek opowiada nadzwyczajną historję — chciałem powiedzieć, ten urzędnik policyjny, sierżant Valentyn z Marylebone

— Sierżant Valentyn C I D — poprawił tamten tonem stanowczym — Panie kapitanie Leslie, chciałbym panu zadać kilka pytań — Rozejrzył się — Nie wiem czy obecność tej pani jest potrzebna

— Raczej tak — rzekł Sutton — jeśli mi pan powiedział prawdę

— Ścisną prawdę — mruknął urzędnik — Był bardzo poważny i surowy, ucieleśniając w tej chwili całą grozę i majestat prawa

— Wnieziono przeciw panu pewne oskarżenie; kapitanie Leslie — nawiasem mówiąc, znane mi są szczegóły z dawnej pańskiej kariery

— Oczywiście — Jako tajny agent musi pan wiedzieć o wszystkim — chłodno rzekł Leslie

— Przydzielono mi do zbadania sprawę kradzieży naszyjnika brylantowego lady Creethorne przy Park Lane 804 — A oto dowiaduje się, że naszyjnik ten jest w pańskim posiadaniu

— Leslie spojrzył nań bystro:

— Czyżby? — rzekł.

Ciąg dalszy nastąpi

Z Pomorza

Inwalidzi cywilni organizują się.

Tuchola — Ubiegłej niedzieli odbyło się zebranie organizacyjne inwalidów cywilnych, na których założono Koło Związku Inwalidów Cywilnych, Zarząd tworzą: pp. Jęsa — prezes; Zieliński — sekretarz, Głowacki — skarbnik

Nowe Stow Młodzieży

Bładowo pow. tucholski — Utworzono tu ostatnio — z inicjatywy Stow Młodzieży Męskiej — placówkę Stow Młodzieży Żeńskiej, do której od razu zapisało się około 20 osób. Równocześnie został wybrany zarząd Stow

Wszędzie pomoc bezrobotnym

Śliwice, pow. tucholski — Ostatnio zawiązał się w naszej wsi Komitet Niesienia Pomocy Bezrobotnym. Skład tegoż jest następujący: pp. Br Mróz — prezes, Żurawski — sekretarz, Trzebiatowski — skarbnik Gierszewski i Odyja — ławnicy

Przeniesienie siedziby wójtostwa

Dziemiań — Z dniem 1 kwietnia r.b. siedziba wójtostwa na obwód Dziemiań zostanie przeniesiona z Radunia do Dziemiań jako miejscowości położonej w centrum całego obwodu

Sensacyjne aresztowanie rzekomego doktora Głomba Kościerzyna — Dnia 12 bm w godzinach rannych z polecenia Komendanta Powiatowego Poli j. Powiatowej Komisarza Królikiewicza, aresztowano w Starym Bukowcu na osadzie likwidacyjnej znanego na tutejszym terenie Dra agronomii, inżyniera i porucznika rezerwy p. Stefana Głomba. Jak się okazało p. Głomb nie posiada nawet średniego wykształcenia jest szeregowcem b. armji niemieckiej nigdy i nigdzie majątku nie posiadał

Przeszłość jego jest pełna tajemniczości i awantur, których wyświetleniem zajmą się kompetentne władze. Pochodzi on ze Śląska z biednej rodziny która się go wyparła

Nadmienić należy przytem, że Stefan Głomb ponosił różnych ludzi na pożyczki i poręczenia wekslowe których prawdopodobnie nigdy nie zwróci, bo osada likwidacyjna w Nowym Bukowcu nie jest jego własnością, a Skarbu Państwa.

Mianowanie wójtów

Kościerzyna — P. wojewoda pomorski mianował starymi wójtami na poszczególne obwody następujących pp. 1) Jana Gdańca ze Skarszew, na obwód Modrowo, 2) Franciszka Michnowskiego z Kobyle, na obwód Pogódki 3) Rudolfa Lassa z Wielkiego Podlesia, na obwód Wielki Klińca; 4) Dzierżykraj - Hulwicza z Pucy, na obwód Puc

Niecodziennie wydarzenie

Kartuzy — W mieście naszym zaszedł niezwykle rzadki wypadek — W środę 11 bm przed południem odbył się tu pogrzeb cygański zmarłej w Grzybnie młodej cyganki. Licznie wzięli w nim udział okoliczni wędrowni cyganie, a ludność z ciekawości przyglądała się tej żałobnej ceremonji.

Zmarła cyganka w ostatniej chwili życia przyjęła Sakramenta św. i została pochowana na miejscowym cmentarzu katolickim

Proces o rzekomą obrazę

We wtorek przed południem odbyły się w Gdyni przed tamtejszym wydziałem sądu okręgowego proces lekarza p. Neymarda przeciw lekarzowi powiatowemu p. dr. Majkowskiemu z Kartuz o rzekomą obrazę p. N. Sąd nie dopatrzwszy się znamion przestępstwa uwolnił p. dr. Majkowskiego od winy i kary. Wysokie koszty procesowe ponosi p. N.

Młyn pogłoska

Starogard — Za innymi pismami podaliśmy wiadomość, jakoby w zakładzie psychiatrycznym w Kołoborowie morderca Edward Przybylski zabił pięciem kluczy jednego z dozorców zakładu. Wiadomość ta nie jest prawdziwa i jak stwierdza p. starosta krajowy, — podobny fakt nie miał miejsca w Krajowym Zakładzie Psychiatrycznym w Kołoborowie.

Złodzieje na gościnnych występach

Jabłonowo — Dnia 10 bm podczas odbywającego się jarmarku w Jabłonowie pow. brodnicki wyszło kilku podchmielonych osobników z hali targowej i wszczęli pomiędzy sobą bójkę, w trakcie której jeden z osobników ukrył się do straganu handlarza Laskowicza Mordki z Mławy. Za osobnikiem tym pobiegli jego przeciwnicy, przyczem wyrwali stragan, ustawiony na 4 zwykłych kołkach. W czasie bójki pojawiło się kilku osobników którzy zaczęli kraść porozrzucone towary, czemu przeszkodziła miejscowa policja, która przytrzymała awanturników i złodziei. Złodziejami okazali się znani jarmarczni złodzieje z Grudziądza i innych miast Przytrzymanych oddawiono do Sądu Powiatowego w Brodnicy

Skąd szpak pochodzi?

Szprudowo, pow. gniewski — Znalaziono tu szpaka z obrączką na nodze z napisem „Ornithol, Centr 41.669 Riga“ — Obrączkę tę przesłano do Rygi i ostatnio nadszedł od dyrektora centrali ornitologicznej w Rydze p. N. v. Transche w języku polskim list, w którym p. dyrektor donosi, iż oznaczony numerem 41.669 szpak znaleziony w Szprudowie otrzymał swą obrączkę 31.5.30 r. w Meranie (miejscowość odległą o 150 km od Rygi) założoną przez dr. K. Wilksa. Stwierdzenie powyższych danych dla nauki ma nieocenioną wartość, dlatego też każdy kto by kiedykolwiek znalazł ptaka z obrączką niech postąpi tak, jak p. K. w Szprudowie.

Polska w związku z kulturą łacińską

Na uroczystym zakończeniu obchodu rocznicy Wergiljuszowskiej minister Spr. Zagr. p. August Załuski wygłosił następujące przemówienie:

Z prawdziwą przyjemnością muszę stwierdzić że uczczenie rocznicy Wergiljusza (wielkiego poety starożytnego), w Polsce nie sprowadza się jedynie do hołdu, który uczeni nasi narówni z uczonymi całego świata, złożyli przy tej okazji poświęceniu szeregu specjalnych dzieł i wydawnictw zbiorowych. O ile wiem, ten nasz dorobek naukowy przed stawia się pięknie i okazaście, ale zainteresowanie z jakim w szerokich kołach publiczności spotkał się cykl odczytów, urządzanych przez Towarzystwo Dante Alighieri, dowodzi czegoś więcej dowodzi że tematy poruszane w związku z twórczością Wergiljusza, mają dla nas urok szczególny i że poeta, mimo dzielących go od nas dwóch tysięcy lat, nie przestał być dla nas kimś żywym i bliskim. Obchody nas Wergiljusz dlatego, że w rozwoju kultury łacińskiej i związanej z nią naszej kultury odegrał on rolę wyjątkową i że jest on jakby jednym z jej elementów. Kształcił się na nim wszystkie pokolenia inteligencji, w ciągu dwudziestu wieków, a każda z tych pokoleń znajdowało u niego strawę duchową, dostosowaną do potrzeb i gustów swej epoki. Kształcił się na Wergiljuszu również wszystkie pokolenia inteligencji polskiej i nasiąkla nim cała nasza kultura. Jego ideał człowieka przypaść nam musiał bardzo do serca: dla Wergiljusza takim ideałem jest żołnierz - rolnik a przytem poeta, lecz to, co odpowiadało naszemu usposobieniu to dzięki Wergiljuszowi nabrało u nas walorów czysto łacińskich, zawody te bowiem rolnictwo, poezję i żołnierską brał on w rozumieniu głęboko moralnym i nawet mistycznym. Jak bardzo zaś ta nauka nas przejmowała, świadczy fakt, że od wieku 16-go poczynać wydaliliśmy samej tylko eneidy pięć przekładów poetyckich. Nie wiem, czy jest naród, który ilość tę przewyższył

Jest to szczegół niezmiernie charakterystyczny dla naszego stosunkowania się do kultury łacińskiej w ogóle. Szczegół ten dowodzi, jak wytrwała, ciągła i twórcza była praca nasza nad przyswajaniem sobie tej kultury. Przyjęliśmy kulturę łacińską świadomie, z tem większego podziwu godną intuicją, że stało się to w chwili największej depresji tej kultury, a przeciwnie podczas przemożnej ekspansji bizantyzmu, który ludom; wstępującym na widownię dziejów, otwierał szlaki, zdawało się szersze i gładsze. Zdecydowaliśmy się więc na kierunek zachodni wbrew oczywistym wskazaniom chwili dziejowej. Ale dzięki temu jedynie stworzyliśmy swoją indywidualność, dzięki temu istnieje. Ta ścisła łączność z kulturą łacińską opiera się do pewnego stopnia na naszym usposobieniu przyrodzonym, zdobyć ją jednak musieliśmy wysiłką i twórczą pracą nad sobą. W wieku 16-ym byliś-

my już sobą w całej pełni. Stosunkowo łatwo przeszliśmy kryzys moralny tego wieku, kryzys który u narodów sąsiednich powodował dotkliwie rozłamy wewnętrzne i polityczne przewroty. My natomiast wynieśliśmy z tego kryzysu cało nietykającą naszą religję ale i poczucie tolerancji dla innych wyznań. Szczycimy się słusznie że pośród narodów Zachodu stanowiliśmy wyjątek i nie zazналиśmy wojen religijnych. Mogliśmy zato odegrać decydującą rolę w obronie chrześcijaństwa i kultury zachodniej. To wszystko świadczyło, że w kulturze Zachodu staliśmy już czynnik twórczy, współrzędny z innymi narodami. Świadczy o naszej indywidualności własnej i o roli odrębnej w tej kulturze jeszcze jeden fakt, na który wielki zawsze musimy kłaść nacisk. Polska, przyswoiwszy sobie kulturę łacińską i broniąc tej kultury w walkach z przemożnym naporem od wschodu i zachodu, nie zatraciła nigdy zdolności rozumienia swych sąsiadów bliższych i dalszych. Owszem można o Polsce powiedzieć że wyrobiła ona w sobie właściwość cywilizacyjną w wysokim stopniu i że kultura łacińska w postaci tylko przez Polskę urobioną miała się ekspansji wobec bizantyzmu, a tylko przez Polskę na wschód i północ nie siła nie pociągała za sobą wynarodowienia ludów które zostały dla Zachodu zjedbane całkowicie, jak Litwa, albo przynajmniej w tym kierunku nastawione jak Ukraina.

Kiedy się zastanawiamy nad wytycznymi naszych dziejów i uświadamiamy sobie ten nasz wysiłek twórczy w powszechnej pracy cywilizacyjnej Zachodu, pamiętać powinniśmy o jednym. Im bujnej rozrastała się nasza własna indywidualność narodowa, tem wyraźniej zaznaczał się zawsze u nas związek z macierzą łacińską. W czasach, gdy Polska wydawała wielkich twórców literatury i nieodścignionych mistrzów słowa polskiego w epoce Kochanowskich, Orzechowskich, Skargów; wydawała ona również autorów neolacińskich największej miary światowej, którzy, jak Maciej Sarbiewski uzyskali w tej dziedzinie nieustąpioną dotychczas nikomu palmę pierwszeństwa. Gruntowne wykształcenie klasyczne posiadali nasi wielcy romanści, a ostatnim utworem Adama Mickiewicza była oda łacińska napisana w r. 1854 na cześć Napoleona III z powodu zdobycia Bomersundu w wojnie krymskiej. Niemniej żyłi byli z kulturą łacińską wielcy pisarze ostatnich lat: Sienkiewicz, Wyspiański i Kasprzyc

Nawiązując do tego co zaznaczyłem na początku, jeszcze raz pragnę podkreślić, że wszystko co utwierdza świadomość naszego udziału w kulturze łacińskiej, posłużyć tylko może ku wzmocnieniu naszych walorów moralnych, a w osobie dzisiejszego prelegenta (prof. Tadeusza Zielińskiego) wiążę największego w Polsce znawcę tej kultury, który położył niepożyte zasługi dokoła krzewienia jej u nas i reprezentowania nas w jej świetle u obcych

Przedstawienie amatorskie

Warlubie — Ochotnicza Straż Pożarna urządziła na sali p. Wesolowskiego przedstawienie dramatu w 4 odsłonach „W górę serca“ Przedstawienie wypadło zupełnie poprawnie. Zespół amatorski tworzyli pp. Krucińska Helena, Jędrzejewska Leokadia Holz Jan, Budziński Józef i Antoni, Techner, Rogowski, Smarz Paweł, Kołek Paweł, Czajka, Schneider, Szreder, Jeszka Leon, Wikierak, Sankiewicz, Nagórski Bolesław i Jędrzejewski Edward. Po przedstawieniu odbyła się zabawa taneczna

Wykrycie złodziei

W śledztwie, przeprowadzonym łącznie z kradzieżą zboża na szkodę p. Daszkowskiego okazało się, że sprawcami są niejaki Zabiniński z W. Komórka i Pfahl z Wycinek, pow. starogardzki, którzy zostali przytrzymanymi wioząc zboże do młyna

Wyrodna matka.

Płużnica, pow. wąbrzeski — Służąca Marjanna M. krzyńska pochodząca z pow. konińskiego, pracująca w okolicy Płużnicy, powiła 6 sierpnia r. ub. dziecko płci męskiej. Po pewnym czasie, gdy Mokrzyńska powróciła do Ostrowa zauważono, że dziecko ze sobą już niema — Zapytana niejednokrotnie matka twierdziła, że dziecko pozostawiła u swoich krewnych, co jednak okazało się nieprawdą — W czasie dochodzeń policyjnych Mokrzyńska zeznała iż dziecko zmarło jej w drodze z zimna i pochowane zostało na cmentarzu w Orzechowie, co również miało się z prawdą. Przy dodatkowych zeznaniach M. zeznała, jakoby dziecko schowała między Bociną a Ostrowem w kanale pod torem kolejowym — Wszczęte w ub. tygodniu poszukiwania za zwłokami dziecka nie dały rezultatu

Nieludzka matka została aresztowana na polecenie Prokuratury i umieszczona w więzieniu śledczym przy Sądzie Pow. w Wąbrzeźnie

„Szczęść Boże“ nowożeńcom

Tuszyn pow. świecki — W ub. poniedziałek został pobłogosławiony związek małżeński p. Marty Tark wskiej z p. Janem Czarnowskim. Ślubu udzielił w kościele parafjalnym w Świekatowie ks. Zieliński W domu rodziców panny młodej odbyła się następnie uczta weselna

Sztokholm — 1500 lat temu

— Już w IV wieku posiadał Sztokholm sporo mieszkańców i za Wikkingów znaczenie jego wra stało stale, osiągając punkt kulminacyjny w wieku XII — Ciekawe szczegóły historii Sztokholmu od kryli uczeni szwedzcy

Stwierdzono, że w epoce kamienia łupanego poziom morza w okolicy Sztokholmu był o 25 metrów wyższy niż obecnie, w epoce brązu o 14 m; na początku ery chrześcijańskiej o 8, około roku 800 — o 5 m a w 400 lat później o 3 m;

Tylko najwyższe szczyty wzgórz sztokholmskich wystawały ponad powierzchnię wody w epoce kamienia łupanego, lecz z biegiem wieków grunt podnosił się a cieśniny pomiędzy Morzem Bałtyckim i jeziorem Mallar zwały się ciągle

Około roku 1200 Sztokholm był portem krańcowym dla okrętów kupieckich, lecz już znacznie wcześniej wartość strategiczną i handlową Sztokholmu została oceniona przez Wikkingów, jak tego dowodzą archeologiczne pamiątki z roku 400 po Chr. i późniejsze

„Żyćbym nie mógł bez niej ani godziny“ —

We czwartek ubiegły zmarła w Jarro, w Anglii, Pani Morrison, żona miejscowego sędziego pokoju, p. Dawida Morrisona

W chwili jej śmierci sędzia sprawował swe codzienne czynności sądowe. Gdy mu dano znać o cięsię, jaki go spotkał; sędzia przyjął wiadomość na pozór spokojnie, udał się natychmiast do domu ukląkł u łóżka zmarłej, trwając na modlitwie.

Nieruchoma pozycja sędziego zaniepokoiła domowników dopiero po dłuższym czasie. Chciano mu pomóc wstać, z przerażeniem jednak stwierdzono stygnące już zwłoki nieszczęśliwego małżonka. Wedle lekarzy sędzia zasnął w tej pozycji na wieki

Śmierć jego nastąpiła w godzinę po śmierci małżonki, bez której jak sam często mawiał, nie żyłby ani godziny. Sędzia Morrison liczył lat 76 i do ostatniej chwili czuł się doskonale i był nietykłym czynnym sędzią, ale również świetnym footballistą. K. klubu Sportowego w Jarro

CHOJNICE I POWIAT

Chojnice, dnia 17. lutego 1931 r.

Powszechne Wykłady Związku Obrony Kresów Zachodnich

W czasie postu Związek Obrony Kresów Zachodnich urządza szereg wykładów z przezrociami. Wstęp wolny. Pierwszy wykład wygłosi p. prof. Saniewicz we wtorek 17 lutego o godz. 6 popołudniu w sali Kina Nowości na temat: Tadeusz Kościuszko drugi zaś wykład w środę, 18 lutego, na temat: Powstanie listopadowe. O liczny udział w odczytach prosi

Zarząd Z. O. K. Z.

Podziękowanie

Na bezrobotnych złożyli: Grono Nauczycielskie miejsc szkoły wydzielonej 7 zł, Łoża Miejska 50 zł.

Ofiarodawcom składam niniejszem serdeczne podziękowanie

(—) Dr Sobierajczyk, burmistrz

Komitet Miesiąca Pomorza

uprasza o jaknajrychlejszy zwrot następujących list składk.: Nr 48106, 48107, 48113, 48114, 48117, 48120, 48130, 48131, 48137, 48141, 48143, 48146, 48149, 48150, 48164, 48167, 48181, 48183, 48187, 48189, 48190, 48191, 48192, 48196, 48198, 48199, 48202, 48203, 48206, 48207, 48209, 48210, 48211, 48212, 48214, 48215, 48217, 48218.

Adres. Dr Korzeniowski, dyr gimn.

Zebranie N P R

Dnia 16 bm odbyło się zebranie NPR w lokalu p. Seydy któremu przewodniczył prezes Zarembo wygłaszając krótki lecz treściwy referat, poczem przystąpiono do wyboru nowego Zarządu, gdzie jednogłośnie wybrano prezesem druha Brodę sekretarzem druha Bonika, skarbnikiem Piękarzkiego

Niedzielną wieczornicą „Lutni“

Jak już donosiliśmy wieczornica karnawałowa „Lutni“ cieszyła się wielkim zainteresowaniem u miejscowego społeczeństwa które pomnie na poprzednie zawsze udane występy lutnistów, darzy pieśniami swym poparciem, a idąc w gościnę do „Lutni“ każdy wie że usłyszy coś nowego, doborowego i zabawi się setnie. Między innymi na wieczornicy obecni byli Przewiełbny ks kanonik Makowski, pan dr burmistrz Sobierajczyk z małżonką. Na początku wystąpił chór mieszany z bardzo trudnym utworem pt Burza — Z podjętych ról śpiewacy wywiązali się znakomicie dając gościom przed smak wieczornicy, naszej przepięknej i drogiej dla nas pieśni polskiej. Chór męski wykonaniem Polonezu i Zab zyskał sobie burzę oklasków. Następnie chór mieszany odśpiewał udatnie utwór pt Dziad i babe; Utworem nagrodzonym najliczniejszą oklaskami była już raz w Chojnicach odśpiewana pieśń przez p. Żmigród Fedyczkowską; Odejdz Jasiu od okienka“ Pole do popisu miała tutaj pani Handkówna której wrodzony talent i czysty dźwięk zadziwiali uczestników wieczornicy. Wszystkie cztery głosy pod wytrawną batutą dyrygenta p. Gierszewskiego były bez zarzutu. Sopran i tenory zadziwiali pewnością, czystym dźwiękiem. Część pierwsza programu starannie przygotowana zdumiewała słuchaczy, wywołując u nich zachwyt i podziw dla dyrygenta i wykonawców trudnych utworów, będąc równocześnie potwierdzeniem pochlebnych orzeczeń fachowych znawców wyrażających dla Lutni swe pełne uznanie. Tak dobre wykonanie świadczy również o ruchliwości i tak rzadko w towarzystwach spotykanej obowiązkowości, gdyż zwarciem i pilnym uczęszczaniem na lekcje można stworzyć chór na miarę „Lutni“ chojnickiej. Część drugą stanowiło przedstawienie amatorskie pod tytułem „Na Krakowskim weselu“ Swoboda i werwa cechowały popisy amatorów. Na wyróżnienie zasługują p. Lipska w roli młodej panny p. Gliniecki starosty weselnego i p. Kaleta pana młodego, reszta amatorów umiejętnie dopełniała całości — Odganiem podobnej sztuki, zaskoczyła sobie „Lutnia“ na szacunek, będąc krzewicielką starych polskich zwyczajów. Czyż nie pięknie ze strony organizatorów że w ten sposób zapoznawają obecne pokolenie z pięknymi i ciekawymi zwyczajami naszych dziadków. Zaokreglenie drugiej części było odtęgnięciem krakowiaka przez cztery pary. Zabawę taneczną rozpoczęto polonezem który prowadzili p. dr Sobierajczykowa z p. wicestarostą Semrauem. Podczas tańca chór męski zaprodukował trzy utwory, które bardzo się podobały i nagrodzone były hucznymi oklaskami. — Kulminacyjnym punktem zabawy był mazur odtęgnięty przez 8 par a prowadzony przez p. naczelnika Zachorowskiego. Goście zdumieni brawurą werwą tańca, darzyli wykonawców hucznymi oklaskami. Pogodny i wesoły nastrój jaki się wytworzył spowodował że czas mijał szybko, a córeczki na przypomnienie że już czas do domu wołały: „Mamo jeszcze jednego!“

Zebranie miesięczne Robot i Rzemieśl ZZZ

W sobotę 14 bm w lokalu p. Seydy odbyło się zebranie miesięczne Robot i Rzemieśl ZZZ filii Chojnice przy licznych udziałach członków Referat o prawie obywatelskim wygłosił dh prez Broda którego zebrani wysłuchali z uwagą

Popielec

Wielki Post jest czterdziestodniowy, poprzedzający uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego rozpoczyna się w środę zwaną popielcową, jest to dzień popiołów, w sakramentarzu gelażjańskim nosi tytuł: In jejuniu prima statio

Dzień ten nazywa się popielcem od popiołu, jak i Kościół święci i posypuje nim głowy wiernych na znak, że z prochu powstał i w proch się obróci.

Już w Starym Testamencie znane było posypywanie głów popiołem lub siadanie w popiele na znak wielkiego żalu i pokuty jak to czytamy w księgach Judyty rozdz 3, Estery r 4, Izajasza r 58, Jeremjasza r 25, Treny 3 i 4-ty itd

Według ceremoniału kościelnego w popielec przed Mszą św odbywa się poświęcenie popiołu, przygotowanego z palm, poświęconych w ubiegłym roku w niedzielę palmową. Poświęcenie odbywa się uroczystość, ale bez towarzyszenia organów. Następnie kapłan posypuje popiołem swoją głowę i głowy wiernych, wymawiając przy tem słowa, Memento homo ... Pamiętaj człowiecze, że prochem jesteś i w proch się obrócisz

Kolor szat liturgicznych w popielec jest fioletowy na znak pokuty. Zwykle też w tym dniu rozpoczyna się spowiedź i komunja św wielkanocna

Panowie kierowcy — grunt przejmować się swoją kierownicą i uważać na zakrętach

Kierowca taksówki, niejaki Głogowski Władysław, który w swoim czasie spowodował nieszczęśliwy wypadek; na skrzyżowaniu dwóch ulic; został skazany przez Sąd Grodzki w Warszawie, na zatrzymanie prawa jazdy na przeciąg jednego roku.

Głogowski odwołał się do Sądu Okręgowego w Warszawie, gdzie po rozpatrzeniu sprawy wyrok uprawomocniono a oprócz tego skazano go na zapłacenie grzywny zł 300 — lub w razie niemożności zapłacenia na 1 miesiąc aresztu

Na podstawie wyroku Sądu Okręgowego; Oddział Drogowy Kom. Rządu zatrzymał prawo jazdy Głogowskiemu na jeden rok — Oprócz Głogowskiego ukarany został kierowca Szulcowski Samuel, zam ul. Elektroalna 31 zatrzymaniem prawa jazdy do wyroku sprawy sądowej, który spowodował również nieszczęśliwy wypadek na skrzyżowaniu ulic

W sprawie składek do Kas Chorych

Komitet Pomorskiego T-wa Rolniczego

Okręgowy Urząd Ubezpieczeń w Poznaniu okólnikiem Nr 59-30 do Kas Chorych podwyższył budżet robotników rolnych i tem samem spowodował zaszeregowanie różnych klas kategorii robotników rolnych do wyższych klas zarobkowych co znacznie podniosło składowki do Kas Chorych oraz do Ubezpieczalni Krajowej — Na powyższe podwyższenie stawek; niesłusznie i krzywdzące obciążające rolnictwo Pomorza (oraz Wielkopolski), Pomorskie Towarzystwo Rolnicze wespół z innymi organizacjami roln. Pomorza i Wielkopolski zareagowały szeregiem memorjałów wystosowanych do Min Pracy i O S, oraz do Ministerstwa Rolnictwa a kilkakrotnie delegacje przedstawicieli organizacji rolnictwa osobiście przedstawiły Panu Ministrowi Roln, oraz Dyrektorowi Gł. Urz. Ubezp. w Warszawie konieczność słusznego obniżenia tych stawek, których przyswojenie doprowadzi wkrótce do załamania się warsztatów rolnych Zach. Polski i do katastrofy rolnictwa — Po szeregu przedstawień i starań otrzymała delegacja Nacz. Org. Roln. Zach. Polski, na początku lutego br. zapewnienie i obietnicę od Dyrektora Gł. Urz. Ubezp. w Warszawie, że niezwłocznie wydany zostanie przez Okr. Urząd Ubezp. w Poznaniu okólnik do Kas Chorych; który ma obniżyć od 1 stycznia 1931 roku składowki do Kas Chorych i Ubezp. Kr. oraz rozłożyć zaległe na 1. 1. 1931 roku składowki do Kas Chorych na 3 kwartały i anulować wszelkie kary za zwłokę do 1. 1. 1931 roku

Niestety powyższa obietnica nie została uskuteczniłą, jakoby wobec ciężkiej sytuacji finansowej Kas Chorych. Wobec tego Prezes Pom. Tow. Roln. p. Jan Dominirski wystąpił z telegraficznym protestem do Ministerstwa Pracy i Op. Sp. oraz do Min. Rolnictwa treści następującej.

Mimo obietnicy danej delegacji ziem zachodnich początkiem lutego ze strony Głównego Urz. Ubezp. obniżenia składek Kas Chorych i rozłożenia zaległości takowa została cofnięta — Utrzymanie takiego spowoduje powszechną niewypłacalność przez rujnujące licytacje zerwanie się wielkiej masy warsztatów rolnych w konsekwencji załamanie się samych Kas Chorych — Interwencja gwałtownie potrzebna

Komunikując o powyższym członkom P. T. R., podajemy do wiadomości, że będą nadal czynione wszelkie kroki ze strony P. T. R. oraz innych organizacji, jak i Nacz. Org. Roln. aby słuszne żądania rolnictwa w tej dziedzinie zostały pomyślnie załatwione

Kurs informacyjny L O P P w Chojnicach

W niedzielę, dnia 15 bm otwarto w Chojnicach na sali Szkoły powsz. męskiej poraz drugi informacyjny kurs przeciw gazowy. Wykłady wygłaszają fachowi instruktorzy. Wojna przyszłości będzie przeważnie walką gazową. Dlatego niech każdy obywatel podąży na te wykłady, aby się na czas zaznajomić z sposobem walki takiej i był należycie przygotowany do własnej obrony

Następny wykład odbędzie się dziś w wtorek od godziny 19—21-ej w Szkole powsz. męskiej

Powiatowy Komitet L O P P

Wesele z przeszkodami

Państwo Kalinowscy, pragnąc zawczasem związek małżeński postanowili wyprawić huczne wesele a że gości zaproszono bez liku, dla braku miejsca w Jarcewie miało ono się odbyć w Chojnicach na sali dawniejszej restauracji. Kiedy się w najłepsze bawiono, nieproszeni parobcy próbowali wtargnąć do sali, dokąd jednakże wstępu im odmówiono. Za to że zemsty szukali z wielkimi trudnościami kamieni pod śniegiem i zaczęli bombardować okna salki. Goście weselni chcąc uniknąć awantury, opuścili salkę — Tak więc uczta weselna zamiast skończyć się rano, skończyła się już o 8 ej wieczorem — Winnymi wypadku zajęła się policja

Poszedł zebrać i skradł bieliznę

Dnia 16 bm w godzinach południowych pewien osobnik, rzekomo z Chojnic na skutek ciężkich czasów wybrał się zebrać. Pomiędzy innymi zwiędził resztkę Krojanty, gdzie widocznie nie zadowolili się datkiem pana Prusaka bo zabrał z miejsca koszulę oraz inną bieliznę a następnie zwiął do lasu, gdzie go później przytrzymał i oddano w ręce policji

Z POMORZA

Kredyt dla drobnego przemysłu i rzemiosła

Tuchola — Komunalna Kasa Oszczędności otrzymała z Banku Gospodarstwa Krajowego kredyt — na dogodnych warunkach — dla rzemiosła i drobnego przemysłu. Reflektanci winni dobrze umotywowane wnioski stawić w jaknajkrótszym czasie do wyżej wspomnianej instytucji

Wśród inwalidów wojennych

Śliwice, pow. tucholski — Odbyło się przed kilkoma dniami walne zebranie Grupy Związku Inwalidów Wojennych na Śliwice i okolice. Po zagajeniu przez prezesa p. Kaczmarka powołano na marszałka walnego zebrania p. Kałamarskiego — delegata zarządu wojewódzkiego. Głównym przedmiotem obrad był wybór zarządu na rok bieżący, który przedstawia się w składzie następującym: pp. B. Kaczmarek — prezes, A. Jasiński — zastępca, J. Knypel — sekretarz, J. Theil — zastępca, W. Skwiercz — skarbnik, J. Mazurowski — zastępca; Landowski, Wilkowski, Welzandt, Grzonka i Szaszor — komisja rewizyjna

Z Kółka Rolniczego

Rudzki Most, pow. tucholski — W lokalu p. Wóźniewskiego zgromadzili się liczni członkowie Kółka Rolniczego aby pod przewodnictwem swego prezesa właśc. młyn p. Prasnińskiego obradować nad szeregiem spraw tyczących rolnictwa. Obecny na zebraniu sekretarz powiatowy P. T. R. p. Wojciech Pryll mówił obszernie o zadaniach Sekcji Przygotowania Rolniczego do którego spora młodzież na zebraniu się zapisała

Zamknięcie kursu oświaty pozaszkolnej

Lubocianki, pow. tucholski — Staraniem tutejszego nauczycielstwa został zorganizowany — z początkiem okresu zimowego kurs oświatowy dla młodzieży pozaszkolnej. Obecnie jednak z powodu słabej frekwencji ze strony młodzieży miejscowej został kurs zlikwidowany.

RUCH w TOWARZYSTWACH

Towarzystwo Gimnastyczne Sokół — Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek dnia 17 bm o godz. 20 tej w lokalu drh Skwierawskiego (Hotel Centralny) — O liczny udział druhen i druhów prosi Zarząd

Klub Mandolinistów „Lira“ przy K P W w Chojnicach — We wtorek dnia 17 br o godz. 7-mej wieczorem odbędą się ćwiczenia mandolinistów w byłym konsumie kolejowym. Uprasza się o przybycie wszystkich członków Dyrygent

Koło Pań, K P W — Walne zebranie odbędzie się w środę dnia 18 bm o godz. 18 w poczekalni I kl. dla kobiet. Na porządku obrad wybór nowego zarządu Obecność wszystkich członkin konieczna — Gości mile widziani. Zarząd

Koło Pań przy K P W Chojnice — Niniejszem podaje się do wiadomości iż pierwsza lekcja gry na mandolinie odbędzie się w czwartek dnia 19 bm o godzinie 6-tej wieczorem w salce komisyjnej Uprasza się o przybycie wszystkich pań, które zechcą brać udział w lekcjach Dyrygent

SMP Męskie — W środę dnia 18 II 31 odbędzie się w mieszkaniu ks. Patrona zebranie zarządu o godz. 8-mej wieczorem i wspólna fotografia

Dnia 20 II 31 w piątek odbędzie się zebranie plenarne w szkole powszechnej o godz. 8-mej wieczór. Młodzież chcąc przystąpić do naszego Stowarzyszenia winna się stawić 15 minut przed 8-mą

Okno na świat

Pierwsze pomruki budzącego się Olbrzyma Raszyńskiego — 160 kilowatowej najpotężniejszej radiostacji świata — były już jak stwierdzają setki listów „słyszane na detektor w całej Polsce — Niebawem Olbrzym Raszyński będzie już pracował peymym głosem całą swą mocą.

I wtedy stanie się rzecz przedziwna. Wieśniak z Polesia, który poza zatopioną w błotach poleskich wsią rodzinną nie widzi; ani nie słyszy nic — będzie mógł przy pomocy kilkudziesięciu metrów drutu: kawałka bityszczku ołowiu i pary słuchawek słyszeć na przykład operę odegraną w Medjolanie przez czołowych artystów świata; należących do słynnej La Scala. Bezpośrednio z Medjolanu — Bo tam na scenie opery ukryto mały; ledwie widoczny przyrządzik; przerabiający dźwięk na drgania prądu elektrycznego — Ten prąd pobiegnie linją telegraficzną do Warszawy, która wzmochni go i wyśle na antenę Olbrzyma Raszyńskiego; antenę; która całą Polskę pokrywa gigantycznym parasolem zasięgu detektorowego — Cud! — jakby kto powiedział — Ale myśmy się już do cudów przyzwyczaili — Już na nas te rzeczy nie robią wrażenia — Przeżywalismy już większe cuda — widzieliśmy własnymi oczami ziszczenie stuletnich marzeń i po żądani; widzieliśmy odrodzenie Ojczyzny wcielenie idei tak zdawałoby się nieosiągalnej — że gdyby komuś z nas powiedziano o tem dwadzieścia lat

temu — zdumiałby się albo lekceważąc wruszył ramionami. Do cudów jesteśmy przyzwyczajeni to też nie podziw dla cudu radja ma za zadanie, wywołać mniejszy artykuł ale pragniemy zwrócić uwagę czytelnika na przewrót kulturalny jaki takie rozsiewanie w przestrzeni dźwięku słowa i muzyki wywołać może — Z jednej strony — niesłychane ułatwienie kontaktu z ogniskiem kultury jakim jest stolica — Najprostszy; najtańszy i najlepszy odbiornik — jakim jest detektor — daje możność obcowania z kulturą w najprostszej i najbardziej jasnej jej formie — z żywym słowem i muzyką — tym elementem sztuki, który tak wysoko wzniósł się na szczyt aryzmu że odpadły zeń niepotrzebne już słowa i barwy; a pozostał jedynie dźwięk i harmonja najwzwyż wyraży piękna

I to wszystko staje się teraz dostępne dosłownie każdemu — Radjo dociera wszędzie — nawet tam gdzie nie dociera żaden inny rozsądny kultury — gazeta; książka; teatr

Radjo tak udostępniione każdemu; staje się pionierem; torującym drogę gazetce; książce i teatrówi w dziewiczej puszczy dusz ludzkich. A że dżungla ta istnieje — wiemy choćby z tego, że w narodzie trzydziestomiljonowym najpożytniejszymi dziełami są książki i sensacyjne — a nawet i ich nakłady nie przekraczają kilkudziesięciu tysięcy egzemplarzy. Dzieła poważne; wartościowe nie dochodzą do nakładów kilkunastutysięcznych — A gazeta? Wszystkie gazety w Polsce drukują razem nie więcej nad

300000 egzemplarzy — jedna gazeta na 100 osób! Jedna książka na dziesiątki tysięcy obywateli

Radjo jest tu zesłanym przez los pionierem czy tajemniczą

Spojrzymy teraz na tę najpotężniejszą radiostację świata z zewnątrz naszego kraju. Co wie przeciętny obywatel francuski angielski; hiszpański; włoski itp. o Polsce? Można byłoby scharakteryzować te wiadomości krótko w następujący sposób: niedaleko Azji; na pograniczu sowiektów wśród białych niedźwiedzi jest jakiś kraj; gdzie żyją cesarstwo Polonais — Co ci ludzie robią; o zem myślą; jaką rolę odgrywają w układzie sił dynamicznych świata; co mają do spełnienia w historii — w znaczeniu narodów — tego przeciętny francuz; angiłk czy wloch; albo nie wie; albo coś gdzieś słyszał; ale mgliście i niewyraźnie

Aż tu naraż we wszystkich — w dosłownie wszystkich odbiornikach lampowych Europy odezwie się potężny głos — mówiący po polsku — głos najpotężniejszy w świecie i będzie pouczać świat cały, że Polska — to przedmurze cywilizacji na wschodzie Europy; to naród z pełną siłą i energją swęj niespożytej młodości torujący sobie drogę do świetlanej przyszłości pracą ciężką i żmudną; wśród przeszkód tak wielkich; że przeszkody jakie spotykały pionierów amerykańskich; budujących dzisiejsze Stany Zjednoczone wydają się przy nich dziecinami opowiadkami — O Polsce — dzięki Olbrzymowi Raszyńskiemu będzie wiedział — chce czy nie chce — cały świat

Państw. Nadleśnictwo Chociński Młyn
poczta Konarzyny, powiat Chojnice
sprzeda w drodze publicznej licytacji

we wtorek, dnia 24 lutego 1930 r.
o 10-tej godzinie przed połud. w lokalu
p. Paluszkiwicza w Konarzynie

drewno

z wszystkich leśnictw za gotówkę i na kredyt.
Warunki sprzedaży ogłoszone będą przed licytacją.

Nadleśniczy Państwowy.

Jeszcze nie zapóźno — aby ratować swe zdrowie!

Tysiące chorych uzyskało utracone zdrowie,
pijąc znane ze swej skuteczności

zioła lecznicze Dr. Stanisława BREYERA
(zatwierdzone przez Ministerstwo Zdrowia)

- N. 1 Skuteczne w chorobach piersiowych,
- N. 2 w chorobach reumatycznych, artretycznych (na przemianę materji),
- N. 3 w chorobach żołądkowo-kiszczkowych,
- N. 4 w chorobach nerwowych,
- N. 5 w blednicy,
- N. 6 nerkowych Oprócz powyższych mieszanek, także w chorobach serca, cukrzycej i nadmiernej otyłości.

Oryginalne pudełka są do nabycia we wszystkich aptekach i składach aptecznych lub też wysłać:
Wytwórnia „POLHERBA“ Spółka z o. o. Rynków, Podgórze. Skrytka 481.

Żądajcie bezpłatnego przysłać broszury „Jak odzyskać zdrowie?“

Wyciąć, wypełnić i oddać listowemu

Kwit mies. na zamówienie gazety.

Niżej podpisany zamawia w urzędzie pocztowym:

Tytuł gazety	Czas przedpłaty	Abon.
„Dziennik Pomorski“	marzec 1931	2,80 zł.

Gazetę proszę dostarczyć mi do domu, a przedpłatę ściągnąć przez listonosza.

Imię, nazwisko i dokładny adres zamaw.:

Pokwitowanie poczty:

Z odebrania powyższej sumy kwitujemy,

_____ , dnia _____ 1931 r.

(Wczoraj) zgubiono
w salach hotelu p. Engla
zegarek

złańcuszkiem. Dlatego że, rzecz y te dla pozakodowanego posi dają wartość pamiątkową, uprasza się o zwrot takowych do Redakcji Dziennika Pom.

Zupełna wyprzedaż!!!

Z powodu likwidacji mego składu kolonijalnego można po cenach zakupu nabyć różne

towary kolonjalne
e. t. c.

Wejście przez restaurację.

Stanisław Rink
Rynek nr. 6

Na o. inne życzenie

przyjechałem.

Stroucieł i fuchowiec forteplianów

Łask. zgłoszenia przyjmuje redakcja Dziennika Pom

Poszukuję

furmanek

do wożenia drzewa z Wolności.

Landowski, budowniczy

Prima

cebule

poleca

hurtow. i detal.

Dom wysyłkowy

Merkur, Chojnice

10Zł. dziennie.

Poważne przedsiębiorstwo

Przemysłu Krajowego poszukuj Pań i Panów do

lekkiej piśmiennej pracy domowej. Gdynia Port —

skrytka poczt 4.

Plecaki

poleca

Księgarnia

Dzlen. Pomorskiego.

KINO NOWOŚCI

We wtorek 17 bm i w srode 18 bm
o godz. 8.15

Wielki i piękny o niebywałym napięciu film cyrkowy w 2 serjach — 18 aktach w jednym programie razem pod tyt.

Bezdomna

Wielki dramat francuski podług znakomitej powieści **Karola Vayer'a** pod tyt. „**G O S E T T E**“ Reżyserja genialnej **Germaine Dulac.**

W rolach głównych - niezrównani **Monika Chryses, Regina Bout i Jerzy Charlie**

i inni najwybitniejsi artyści scen paryskich. Ceny zwykłe! Sala dobrze ogrzana!

W czwartek 19 bm. o godz. 6 i 8.15
w piątek 20 bm. " " 6 i 8.15
w sobotę 21 bm. " " 1.30, 6 i 8.15

Dla dzieci w czwartek i piątek
o godzinie 3.30 po południu
wyswietlac będzie najpiękniejszy film świata pod tyt

Bitwa nad Sommą
(Grób milionów.)

Pierwszorzędnej jakości

pospę żytnią

po korzystnych cenach poleca

Arthur Schwarz
ul. Człuchowska 15.

Oliwy do maszyn!

Wszelkie gatunki w jak największym wyborze, najprzedniejszej jakości. Do maszyn rolniczych, centrylug, d **traktorów, motorów** — silników, motocykli, rowarów. Do Kompresów, oleje podługowe. Olej **niemroźny**, na zim do traktorów i samochodów. **Oleje automobilowe** dla wszelkich fabrykatów.

Olej gazowy - ropa.

Odebrwszy **wagonowe** przesyłki, jestem w możności po **cenach** umiarkowanych dostarczać gatunki przednie. Smary na wozy la żółte i czarne.

Benzyna — Benzol

Bracia Hubert wł. Julian Hubert
Drogerja
Chojnice, Pom. Gdańska 18
Tel. 21

Przetarg przymusowy

W srode, dn 18. II. 31.
o godz. 12-tej spr edam w Chojnicach w sal p. Jazdzewskiego przy Pl Jerzego najwięcej dającemu za gotówkę: piaseczkę damską, lornetkę myśliwską, materjały damskie. Ponadto przy ul Dworkowej 58. o godz. 8 mej: 1 kanape, 1 wirówkę, 1 pianino, a przy Pl. Krol Jadwgi 4/5 o godz. 11.30 1 maszynę do pianina.

W. Kowalski
Kom. sąd. Chojnice 2728

Dzisiaj we wtorek

wieprzobicie

(Kiszki z kolto)

w restauracji

„Pod złamanymi słupami“
ul. Gdańska 2.

właśc. Rink.

Pnie brzożowe

do wyrobu dyszli i

drzewo użytkowe

oraz chróst

do wyrobu miotł

sprzeda

majątek Zawist

koło Chojnic.

Składnica na miejscu dawn. cegielni.

Pokój umebl.

duży, słoneczny, z utrzymaniem lub bez dla 2 panów lub panien k od zaraz lub 1. III br. do wynajęcia.

Gdzie, w kaze eksp. D. P.

Mieszkanie

3 pokoje i kuchnia, oraz 2 morgi ogr du do wynajęcia. Zgłoszenia

w biurze Batorego 4

Pokój umebl.

z oddzielnym wejściem — z utrzymaniem lub bez do wynajęcia od 1. III. br.

Gdzie, wskaże eksp. D. P.